

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. április 8.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 79. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Tervszerűen új állásokba vonultak a tengelycsapatok Tunéziában

A német-olasz hadsereg szívós ellenállást fejt ki a tulerővel támadó ellenséggel szemben – A vonalaikba betört ellenséges páncélosokat feltartóztatták és megsemmisítették

A keleti arcvonalon tovább tart a viszonylagos nyugalom
A bolsevisták szorványos támadásai eredménytelenek maradtak – A német légi erők eredményesen bombázták Wight szigetét és a délkeletangliai katonai célpontokat – Az angolszászok már elvesztették tartályhajóik 90 százalékát – A japánok megsemmisítő vereséget mértek az ellenségre a burmai határon

Németország nagy légi erőket tart készenlétben

A harcterek közül a tunéziai front köti le az érdeklődést, ahol két nap óta újból hatalmas méretekben tombol a csata.

A vezéri főhadiszállás

csüttörtöki hadijelentésében közölte a harcterek eseményeiről, hogy a keleti arcvonalon általában nyugalom volt. Az ellenség szorványos támadó kísérlet a kubáni hídfő vidékén és a doneci arcvonal közepso szakaszán visszaverték a németek.

Deltunéziában a német-olasz csapatok szívós ellenállást fejtenek ki a nagy tulerővel támadó ellenséggel szemben. A vonalaikba behatolt ellenséges páncélosok előretörését megakadályozták és megsemmisítették, a bekerítési kísérleteket pedig megghusították. A tengely csapatai tervszerűen új állásokba vonultak.

A közepso és déli szakaszon az ellenség több áttörési kísérletét megghusították a tengely erői.

Gyors német harci gépek eredményes légitámadást hajtottak végre Wight sziget és a délkeletangliai katonai célpontok ellen.

Az olasz jelentés szerint a tengelycsapatai kemény védelmi harcokban állnak az ellenséggel, amely támadását az északi és közepso szakaszokra is kiterjesztette.

A Német Távirati Iroda idézetek közöl a Times c. angol lap haditudósítójának jelentéséből a keleti arcvonalról. Az angol haditudósító szerint a doneci arcvonalon igen veszélyes a Szovjet helyzete és a bolsevista hadvezetés aggodva figyeli a déli szakaszra nehezodo német nyomást, bár a németek még nem kezdték meg nagy támadásukat. Szovjet részről számolnak azzal, hogy a németek támadásba lendülnek.

A távolkeleti arcvonalról érkező hírek szerint a csendes-óceáni katonai helyzet teljesen megghusított. Azok a japán csapatok, amelyek hosszabb idő óta harcban állnak a Burma-előindulási határon, megsemmisítő vereséget mértek az ellenség főerőire.

A fengeri

háboruban egyre nagyobb sikereket érnek el a német tengeralattjárók. A német sajtó vezető helyen és nagy cikkekben méltatja a tegnapi különjelentésben közölt sikereket, amelyek újabb 102.000 tonna angolszász hajótér elsüllyesztéséről számolnak be és közlik, hogy az elsüllyesztett hajók között van a Belbourne Star nevű 12.600 tonnás hajó is, amely darabárut szállított. Az elsüllyesztett hajón 21.700 tonna hus és vaj volt. Ezen kívül három nagy tartályhajó süllyedt el az értékebb hajók közül. Megállapítják a német lapok, hogy az április első napjaiban elért sikerekkel együtt most már 25.834.000 tonnára emelkedett az ellenség hajótérvesztése. Különösen kiemelik a német lapok a tartályhajók elsüllyesztésének jelentőségét és közlik, hogy eddig 770 ellenséges tartályhajót süllyesztettek el, ami a felét teszi ki annak a tartályhajótérnek, amellyel a világ valamennyi országa a háboru kitörésekor rendelkezett és kilenc tized részét Anglia és Amerika tartályhajóinak. A tartályhajókat sokkal nehezebb pótolni, mint a közönséges kereskedelmi hajókat és az ellenség közeledik ahhoz a ponthoz, amikor hadműveleteit megghusítja a tartályhajók hiánya. Angolszász részről kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek az elpusztult hajótér pótlására új építkezések útján, a tervek azonban nehezen válhatnak valóra. A hajók hiánya fogja végül is az ellenséget megghatolni terveinek vég

rehajtásában. A buvárhajók, amelyek fáradhatatlan szívóssággal pusztítják az ellenség hajótérét és ezzel megghusítják az ellenfél tevékenységét, a legteljesebb mértékben járulnak hozzá a győzelem kivívásához.

A hadviselő felek száma eggyel újra szaporodott, amennyiben Bolivia is hadbanállónak nyilvánította magát. Berlinben kijelentik, hogy ez várható is volt. Bolivia elrendelte az általános mozgósítást. Bolivia hadbárlépése Berlin véleménye szerint következménye annak a gazdasági és politikai függőségnek, amellyel Washington rákényszeríti akarátát a kisebb államokra. Ennek a függőségnek Wallace amerikai államelnök helyettes legutóbbi bolíviai látogatása során különös nyomatékot adott.

Nyugateurópában a légi háboru az utóbbi 24 órában átmenetileg ellanyhult. A németek fontos angliai célpontokat bombáztak, európai területek elleni ellenséges légitámadásról nem érkeztek hírek. Berlinben a legutóbbi angol-amerikai terrortámadásokkal kapcsolatban újból leszögezték, hogy a polgári lakosság kíméletlen pusztítását Németország nem hagyja megtorlás nélkül és kilátásba helyezték, hogy a német légi erők megfelelő választ adnak az ellenség

embertelen hadviselési módszereire. Ujjárendezésre vonatkozó angolszász

A háboru utáni

tervek az európai semleges államokban is a lehető legrosszabb véleményeket váltották ki. Német és olasz részről már kellőképpen megghusították ezeket az ellenséges terveket. Tegnap már közöltük, milyen élesen bírálja a török sajtó ezeket a terveket. Most ideiktatjuk a Dzsuhurijet című török lap véleményét, amely szerint lehetetlen elrendezni a világot az angolszász alapelvek szerint. Ezeket az elveket sohasem lehet elfogadtatni Európával. Eden leg alább az unokái számára békét akar biztosítani, az elgondolásai alapján azonban ez lehetetlen. Képtelenség a nemzeteket „jókra” és „rosszakra” osztani fel. Az angolszászok olyan újjábnemzetek közötti versengésre adnak okot, amely újból csak háborura fog vezetni.

A svájci sajtó ugyancsak élesen elítéli az angolszász terveket, sőt némely lapok gunyoros hangon foglalkoznak azokkal és hangsúlyozzák, hogy nem lehet a nemzeteket első és másodosztályuakra osztani, sem kény szerrel föderációkba tömöríteni.

Nehéztüzérség utban a front felé

Az angolszászok általános támadással sem tudták harapófogóba fogni Rommel hadseregét

A német-olasz csapatok szilárdan tartják állásaikat — Elkésett redett küzdelmek Tunéziában

Berlin, április 8. Az Interinf. jelenti a tunéziai arcvonalról, hogy az angol—amerikai csapatok kedden reggel indították meg nagy támadásukat Rommel ellen. Az ellenségnek kétségtelenül az volt acélja, hogy Rommel hadseregét harapófogóba fogja és ecélből a nyolcadik brit hadsereg Oudref vidékén megindult nagy támadásához a Gafsa és Maknassy vidékén összevont amerikai és francia csapatok is csatlakoztak.

Az amerikai és francia csapatoknak az volt a feladata, hogy keleti irányban előretörve megrovidítsék a távolságot az egymástól elválasztott angolszász harci alakulatok között és teret nyerjenek a teljes felfejlődésre, elvágják Rommel erőinek egyes részeit és létrehozzák az egyesülést Montgomery hadseregével.

A német-olasz záróállásokat nem sikerült felszakítani

Most mutatkozik meg annak nagy jelentősége, hogy Rommel csapatainak sikerült egyesülnie Arnim vezérezredes seregeivel.

Az ellenségnek minden erőfeszítése ellenére sem sikerült felszakítani a német—olasz záróállásokat.

Az egész napon át tartó súlyos harcokban a tengelycsapatok mindenütt megtartották állásaikat. Montgomery kénytelen volt a rendkívül elaknásított terepre hajszolni csapatait, ahol az aknák robbanása hatalmas veszteségeket okozott az ellenségnek. A támadó angolszász alakulatokat mindenütt a német tüzérség pusztító elhárító tüze fogadta és ehhez járult még, hogy nagy német—olasz légierők szüntelenül támadták az ellenség csapatait, utánpótlási vonalait, tüzérségi állásait és egyéb célpontjait. A nagy számú ellenséges tüzérségi ütegek tevékenységét jórészt hatástalanította az a körülmény, hogy a német—olasz légierők nagy lőszerraktárai

Az angolszász harapófogó-hadműveletek nem tudtak kifejlődni, mert a német—olasz csapatok mindenütt rendíthetetlenül tartják állásaikat és olyan súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek, amelyek arányban állanak az angolszász részről harcba dohott nagy erővel és nagy tömegű fegyverrel.

kat robbantottak fel. Az ellenség az elaknásított területen roham és utász kötelekeket küldött előre, hogy megszüntessék a területet és elkészítsék az előretörés útját a felsorakozott páncélos kötelekek és gyalogsági alakulatok számára.

A nyílt terepen a német erők óriási veszteségeket okoztak az ellenséges utász és roham alakulatoknak, majd a felvonultatott páncélos és gyalogsági kötelekeknek is.

A német—olasz csapatok csak a felfogó állásokig engedték előre az ellenséget, majd heves harcokban meggátolták, hogy az ellenség akár egy talpalatnyi területet is birtokba vegyen.

Az ellenség a harcok során tapasztalhatta, hogy a német—olasz csapatok aránylag rövid idő alatt milyen kiválóan építették ki mélyen tagozott állásrendszerüket.

Légi harcokban kilenc ellenséges repülőgépet lőttek le.

Berlin nem bocsátkozik jóslatokba

Zürich, április 8.

A Bud. Tud. közli a svájci sajtó értesüléseit a tunéziai arcvonalról. Londoni vélemény szerint várható, hogy Montgomery déli irányból indított támadása után megindul Andersson és Petersson tábornokok nagy támadása is a tunéziai arcvonal többi részén és ezzel kibontakozik az általános támadás Tunéziában.

A marokkói rádió közlése szerint Medjed el Bab vidékén már megindult a heves tüzérségi tevékenység, amiből arra következtetnek, hogy Andersson csapatainak támadása küszöbön áll.

A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint Berlinben nem bocsátkoznak jóslatokba a tunéziai harcok további fejleményei tekintetében, mint ahogy folyamatban lévő harcokról sohasem szoktak véleményt mondani. A tengely taktikáját szintén nem fedik fel.

Két év előtt így vezették félre a jugoszlávokat:

A márciusi puccs alkalmával egy fiatal szerb tiszt olvasta be a király kiáltványát

Zágráb, április 8.

A horvát sajtó írja, hogy a belgrádi Obnova c. lap az évforduló alkalmával visszaemlékezik a két év előtti Szimovics puccsra és megállapítja, hogy a fiatal Péter király kiáltványát

nem a király olvasta be a rádióba, hanem egy fiatal szerb hadnagy, ki jól tudta utánozni a király hangját. Magának a királynak fogalma sem volt a nevében felolvasott kiáltványról.

A Dinári alpok és Kapela hegység vidékén üldözik a partizánokat

Zágráb, április 8.

A horvát és német hadsereg tovább folytatja sikeres harcát a partizán bandák ellen. Az üldözés már a Dinári Alpok, a Kapela hegység és Hercegovina járhatatlan vidékein folyik. A

német—horvát katonaság lépésről-lépésre szorítja vissza a partizánokat, akik emberben, anyagban és vezetőkben olyan veszteségeket szenvedtek, hogy már nem tarthatják sokáig magukat.

LONDON:

A Csendes óceánon feltűnő módon megmerevedett a katonai helyzet

Amsterdam, április 8.

A Sunday Times c. londoni lap ausztráliai tudósítója jelenti, hogy a Csendes óceánon feltűnő módon megmerevedett a katonai helyzet és nincs remény arra, hogy az angolszászok ebben a térségben csodaszéppel kezeskedő offen-

zívát indítsanak. Különösen merev a helyzet Uj Guinea körül. A japán hadsereg mindenütt jelentősen megerősítette állását a harci szűzben és kitűnő utánpótlási vonalakat biztosított a maga számára.

T U R U L

FILMSZÍNHÁZ; TELEFON: 328

Péntek - hétfő

Bajtársak

Főszerepben:
SIMOR ERZSI,
SZILASSY LÁSZLÓ,
TIMÁR JÓZSEF.

POTMŰSOR: magyar és olasz hi radó

MEXIKÓ BEFOGADJA AZ ÉSZAKAFRIKAI INTERNÁLÓ TÁBOROKBÓL KISZABADÍTOTT SPANYOL KOMMUNISTÁKAT

Madrid, április 8.

(Német Távirati Iroda) A mexikói kormány hír szerint hajlandó arra, hogy az északafrikai francia gyarmatok internálótáborából kiszabadított 3000 spanyol kommunista menekültet befogadja. Ezeröttszáz ezek közül jelentkezett a szövetségesek hadseregébe, míg a fennmaradó 1.500 valószínűleg elfogadja Mexikó ajánlatát.

A KINAI NEMZETI KORMÁNY KIKÜLDÖTTE A JAPÁN CSÁSZÁRNÁL

Tokió, április 8.

Csenking-Poc a kínai nemzeti kormány rendkívüli kiküldöttét és kíséretét kihallgatáson fogadta, majd ebédet látta vendégül a japán császár. A kínai kiküldöttet a Felkelő Nap elsőosztályú kitüntetésével tüntette ki a Tenno.

SPANYOLORSZÁGBAN MÁR AZ IDÉN BEHIVJÁK AZ 1944-ES KOROSZTÁLYT

A Stefani iroda jelenti, hogy a spanyol minisztertanács határozata értelmében már az idén zászlók alá hívható az 1944-es korosztály.

HATALMAS KÁROKAT OKOZOTT A CHILEI FÖLDRENGÉS

A chilei földrengés pusztításairól még mindig kevés hír érkezik. Az eddigi jelentések szerint 20 ember életét vesztette, többszáz pedig megsebesült. Norte Chico vidékén 30 millió pezó az anyagi kár.

Az olasz lakosság mindenütt nagy szeretettel ünnepli a keleti arcvonalról hazatért katonákat

Róma, április 8.

A Stefani iroda közlése szerint Olaszország szerte nagy szeretettel ünnepli a lakosság a keleti arcvonalról visszatért olasz alakulatokat.

Munkás hiányában nem hajthatók végre Amerika hajóépítési tervei

Genf, április 8.

Az Északamerikai Egyesült Államokban egyre nagyobb hiány mutatkozik hajógyári munkásokban. A munkahiány kérdésessé teszi a hajóépítési tervek végrehajtását. Mint közlik a tervek végrehajtásához 333.600 munkás munkájára volna szükség, viszont csak 262.000 áll rendelkezésre.

MÉG NEM LESZ DANDÁRTÁBOROK LA GUARDIÁBÓL

Lisszabon, április 8.

Washingtoni jelentés szerint az a felháborodás, amelyet az a terv váltott ki a közvélemény és a törvényhozás soraiban, hogy La Guardia newyorki polgármestert dandár tábornokká nevezték ki, arra készítette Roosevelttel, hogy a legutóbbi sajtókonferencián kijelentse: nem is foglalkozott ilyen kinevezés tervével.

EDEN FOGADTA MAJSZKIT

Amsterdam, április 8.

Eden angol külügyminiszter fogadta Majszki londoni szovjet nagykövetet. Ez volt a külügyminiszter első fogadása Amerikából való visszatérése óta.

A keleti arcvonalon minden fontos kulcspozíció német kézen van

Viharelőtti csend a szovjet fronton

Berlin, április 8.

Az Interinf. jelenti a keleti arcvonalról, hogy tegnap az egész arcvonalon csak csekély helyijelentőségű tevékenység folyt. Mindkét oldalról csak gyöngye erőket vetettek harcba kisebb helyi célok elérése érdekében. Felvetődik a kérdés, hogy ez a harci szünet nem viharelőtti csend-e.

A német csapatok a téli offenzíva sikeres kivédése után még a tavaszi olvadás beállta előtt mindenütt szilárdra tették a főarcvonalat és az összes fontos kulcspozíciókat, amelyek biztosítják a további hadműveletek kiindulását, német kézen vannak.

Az egyes arcvonalszakaszokon lefolyt harcokról a következőket jelentik:

A kubáni hídfőellen intézett ellenséges támadás megállítására során kitüntették magukat a hegyi vadászok, akik lendületes ellentámadásokkal egészen kiinduló állásukig üldözték vissza a bolsevistákat, közben pedig részre szaggatták és megsemmisítették őket, miáltal súlyos vereségeket okoztak az ellenségnek. Ezek a német csapatok nagyszámu foglyot ejtettek és jelentős zsákmánnyal tértek vissza.

A Donec középső és felső folyása mentén a bolsevisták kisebb erőkkel támadást indítottak azzal a céllal, hogy megvessék a lábukat a folyó nyugati partján. A németek az ellenséget visszavetették a megáradt folyóba és súlyos veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. Izjumtól délre is támadást kezdtek a bolsevisták azzal a céllal, hogy egy fontos magaslati állást, a-

mely körül az előbbi időben élénk harcok folytak, megszervezzék a maguk számára. Ez a kísérlet is súlyos bolsevista veszteségekkel omlott össze.

A támadás elhárítása során két szovjet zászlóaljot mozsoltak fel a németek. Az ellenség 630 halottat hagyott a csatatéren és sok fogoly került német kézre.

Sztaraja Ruszától délre, a németek egészen a géppuska fészkekig előreengedték az ellenséget, majd pusztító összpontosított tüzzel lekaszálták.

Az északi arcvonalszakaszon különösen sikeresen harcoltak a spanyol önkéntesek, akik rohamvállalkozással ellenséges erődöket robbantottak fel és sok foglyot és nagy zsákmányt ejtettek.

A légierők tevékenységét lehetetlenné tette a rossz időjárás. Eppen ezért nem más pusztító kitalálásnál az a szovjet állítás, hogy két nap alatt Leningrád felett 45 német bombázót lőttek le. A német légierők az említett időben csak a kubáni hídfő és a doneci szakasz felett fejtettek ki tevékenységet.

Az amerikai repülőgépek géppuskából tüzeltek a mezőkön dolgozó belga földművesekre

Berlin, április 8.

A Német Távirati Iroda jelenti Brüsszelből, hogy az Antwerpenért embertelen amerikai légitámadással egyidejűleg az ellenséges gépek Antwerpen környékén több helysége is bombát dobáltak, a mezőkön dolgozó földműveseket pedig géppuska tűz alá vették. A halottak száma itt is jelentős.

A légitámadás idején az egyik antwerpeni kerületi előljáráson sorban állottak az asszonyok élelmiszerjegyért. Az épületet találat érte és nagyon sok asszony meghalt. Egy iskolában a tanulókra rádőlt az épület és a kisdiákokat megölte.

A halottak száma a romok eltakarításával kétszázal ujából emelkedett.

A németek nagy légierőket tartanak készenlétben

A sztratoszférában zajlottak le a légi harcok az utóbbi időben

Stockholm, április 8.

(Bud. Tud.) A Nya Dagligt Allehanda c. lap berlini tudósítója foglalkozik az angolszászok légitvékenységével a megszállt és német területek felett és megállapítja, hogy a légiharcok

rendkívül nagy magasságban, 7—8000 méteren felül, tehát a sztratoszférában zajlanak le az utóbbi időben. Németország nagy légierőket tart készenlétben az angolszász légioffenzíva megállítására érdekében.

Csangkajsekné idegrohamot kapott küldetésének sikertelensége láttára

Stockholm, április 8.

Amerikai hírek szerint Csangkajsekné újból megbetegedett. Betegsége rendkívül kinosan érinti az amerikai köröket. Csangkajsekné idegrohamot kapott, amikor belátta, hogy amerikai küldetése teljes kudarccal járt és üres kézzel kell visszatérnie Kinába. Közölték a kínai marsall feleségével, hogy Amerika nem fokozhatja a Kinának szóló szállításokat a kölcsön és bérleti törvény alapján, mert minden segítséget elsősorban a Szovjetnek kell küldenie, a hajótér hiány pedig nagy mértékben korlátozza a szállítások terjedelmét. Azt is közölték, hogy a burmai arcvonalon nem tudnak olyan támadást

indítani az angolszászok, hogy megteremtsék a közvetlen összeköttetést India és Kína között. A kínai marsall feleségének azon kérését, hogy Welles külügyi államtitkár moszkvai útja után Csungkingot is látogassa meg, indokolás nélkül elutasították. Churchill legutóbbi beszéde során csak három nagy hatalomról beszélt, s Kínát meg sem említette. Emiatt Csangkajsekné jelenet rendezett Eden külügyminiszternél, aki hogy az asszonyt megnyugtassa, egyik beszédeben néhány szép szót mondott Kináról is.

Csangkajsekné elutazását alig várják Amerikában, mert elutazása „nagy megkönnyebbülést” jelentene.

Nyolcszáz eszt megszökött a Szovjetből

Róma, április 8.

A Stefáni Iroda jelenti, hogy 800 észtek, akiket a visszavonuló szovjet csapatok annak idején elhurcoltak, sikerült megszökni a Szovjetunióból. Valamennyien önként jelentkeztek a Szovjet ellen harcoló alakulatokba. Ezek a visszatértek elmondot-

ták milyen borzalmas szenvedéseken estek keresztül a Szovjetben.

Az egyik kijelentette, kérdezze meg tőlük a londoni emigráns lengyel kormány mi történt az elhurcolt lengyelekkel, ők megtudják mondani, mert látták a sirjukat

A Kormányzó Úr kihallgatáson fogadta a Budapesten tartózkodó finn újságírókat

Budapestről jelentik: A Kormányzó Úr csütörtökön kihallgatáson fogadta a dr. Ragnar Numelin finn követségi tanácsos, külügyi sajtófőnök vezetése alatt Budapesten tartózkodó finn újságírókat. A finn vendégeket Arne Wourimaa finn követ mutatta be a kormányzónak.

Tegnap a finn újságírók megtekintették az Operaház előadását, majd a külügyi társaság és a finn-magyar társaság vendégei voltak a Hungária szállóban.

A finn újságírókat vendégül látták magyar társaság a Magyar Sajtó Házában. Kolozsváry-Borcsa Mihály, a Magyar Sajtókamara elnöke szíves hangú pohárköszöntőt mondott, amelyre dr. Ragnar Numelin ugyancsak szíves hangon válaszolt.

Ismét elhalasztották Bodor Sándor sikkasztási ügyének tárgyalását

A zombori törvényszék ítéletei

A zombori törvényszék csütörtökön tárgyalta Bodor Sándor 54 éves zombori biztosítási ügynök bűnyügyének tárgyalását, aki azért került a vádlottak padjára, mert mint az Adriai biztosító társaság képviselője az inkasszóra kapott díjnyugtákból befolyt összegből 52.083 dinárt megtartott magának. A vádlott azzal védekezik, hogy azért nem juttatta el megbízójának az említett összeget, mert neki ennél nagyobbösszegű követelése volt a cégtől s a pénzt járandóságai fejében tartotta vissza. A törvényszék a tárgyalást elnapolta abból a célból, hogy kihallgassa a tanuként bejelentett dr. Diamant Ernő és beszerezze két Szabadkán folyó polgári per iratait.

A törvényszék két árdragító felett mondott ítéletet. Szécsenyi Györgyné 40 éves zombori asszonyt árdragításért 100, Müller Mihály 32 éves kerényi kereskedőt pedig kétszáz pengőre ítélték.

A nagyvilágból

Két szovjet repülőgép kényszerleszállást hajtott végre norvég területen — mint a Bud. Tud. jelenti. A görög kormány lemondott. Az új kormány most van alakulóban.

Sevilla városa a most rendszeresített aranyérmét elsőnek Franco tábornok államfőnek adja, az államfő legközelebbi sevillai látogatása alkalmával.

Eden kijelentette, hogy Hull amerikai külügyminisztert meghívta Angliába.

Amerika államadósága a jövő év júniusáig 211 milliárd dollárra emelkedik.

A francia földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a párisi lövészernyőpályán, amelyen a legutóbbi amerikai légitámadás alkalmával több száz ember vesztette életét, tilos futásokat rendezni.

Curacao szigetét is támaszponttá építi ki az USA.

A francia sajtó mindig nagy cikkekben foglalkozik a Páris és Antwerpen ellen intézett amerikai terrortámadásokkal. Megállapítják a lapok, hogy ezek a támadások a középkori barbárságra emlékeztetnek és a háború semmiféle törvényével nem igazolhatók, az emberi életnek ilyen semmibevevése.

A Journal des Debats szerint az angolok és amerikaiak célja Franciaország teljes elpusztítása.

KOSZONETNYILVÁNTÁS.

Mindazoknak, kik szeretett férjem, illetve édes apánk, fiam, testvér és rokonnunk

Gálicz Mátyás

temetésén résztvettek, részvétükkel, valamint a temetésen való megjelenéssel a minket oly váratlanul ért nagy fájdalmat enyhíteni igyekeztek, ezuttal mondunk hála-köszönetet. Külön köszönetet mondunk a vármegyei bérháznál dolgozó tisztviselő uraknak és munkásoknak a koszorú-adományért.

Zombor, 1943. IV. 9-én.

A gyászoló család.

Cadix

Az ezüstös napfény városa, ahol most hajóra szálló katonák bucsuznak Spanyolországtól

Cadix, »la Tacita de Plata«, a kis ezüst csésze, amint romantikára mindig hajlamos lakói kedveskedve nevezik, itt szállnak hajóra a Kanári-szigetek védelmére küldött spanyol csapatok. A tengeri utak biztosításának problémája talán sehol sem vág a jelenlegi katonai helyzetben annyira elevenbe, mint éppen az Atlanti-óceánunk ezen a részén és a marokkói szorosot oldalazó szigetek könnyen megdöntölközhetnének vagy nagyon is körültekintő gonddal előkészített vállalkozásra csábíthatná az állandó veszedelemtől környeztetett hajókaravánokat. Spanyolország mindenesetre elég okot lát arra, hogy részen legyen és meglehetősen jelentékeny számú katonaságot tart fegyverben atlantióceáni gyarmatain.

Az azurkék hullámok hajjaitól cirógatva ezüstös csillogással emelkedik ki Cadix a hosszú móló végén a tengerből. Az andalúz becéző jelző, a »Tacita de Plata« csodálatosan illik hozzá. Normális időkben Cadix rendkívül csendes városka, mintha a tiszta levegő és a tenger felől állandóan fújdogáló szellő szelid szenderegésbe ringatta volna. A vidáman tűző nap szelid, barátságos hangulatot áraszt el a városon, bár a lázas ütemű munkának természetesen nem kedvez. Az egymást majdnem szabályos derékszögben metsző utcák keskenyek, azonban mégsem sötétek. Minden ház homlokzata vakító fehérre van meszelve. Messze kiugró, gyakran üvegkalitkává kiépített merész erkélyek, minden ablakban muskátli, fukszia vagy jácmin, a sima tüzifalakon helyenkint pálmadisznók: mintha apró tornyocskákkal tarkított szürke gránátfalainak védelmében Cadix maga a béke idilli szigete lenne. Pedig az évezredek folyamán éppen eléggé kivette részét a világtörténelem vagy viharából is.

A régi Cades, a franciáinak háromszáz évvel ezelőtt alapított gyarmatvárosa tömördek hódítót élt

tul: karthágóiak, rómaiak, normandok, portugálok, muzulmánok hagyták itt köből épített névjegyeiket.

Cadix kis északi kikötőjéből, Palos de Moquerből indult el 1492 augusztus harmadikán Kolumbus, hogy felfedezze azt az Újvilágot, amely most a békére áhító város nyugalmát annyira felzavarta. 1596-ban az angolok sarcolták meg, 1797-ben pedig Nelson hajóhadának két napos bombázását kellett elszenvednie. 1805-ben Villeneuve tengernagy parancsnoksága alatt álló francia hajóhad és Fravino vezetésével a spanyol flotta elkövette azt a megdöntölanságot, hogy kifutott az oltalmazó kikötőtől. Nelson azonban kissé távolabb lesbe állt és ebből a megdöntölanságból született meg a trafalgári csata.

De ezek a megpróbáltatások hagytak időt Cadixnak a műszák művelésére is. A város csodálatos muzeuma egy egész természet tudott szentelni Zurbanan patetikus szerzetesportréinak, melyeknek kifejező ereje eltörölhetetlen nyomokat hagy minden szemlélő lelkében. De itt van az azóta menekült-otthonná átalakított egykori kapucinus kolostor is, falain és a hozzá tartozó templom falain Murillo freskóival. Utolsó művét, Szent Katalin misztikus eljegyzését, sajnos már nem tudta befejezni: munka közben leesett az állványról és a lezuhanás okozta sérüléseibe belehalt.

A béke és művészetkedvelő Cadix utóán ma mozgalmasság él pezseg. A kikötőben lázas munka folyik. A rakodópartok mellett Afrika felé fordult orral hajók sorakoznak, hogy löszert, élelmiszereket és csapatokat vegyenek fel. Mert a Kanári-szigetek a Caudillo korában már nem a száműzetés helye, mint a »Frente popular« idejében, hanem a spanyol birodalom egyik legféltékenyebb gondtal őrzött kincse. (MN)

A Földközi-tenger jelentősége a múltban és a jelenben

A Földközi-tengerért folyó évezredek csata hatalmai itt keletkeztek. Itt vívták harcukat és itt létesítettek olyan kulturát, amelynek még ma is csodájára járnak. A tenger partján a görögök és föníciaiak még abban az időben támaszpontokat és gyarmatokat létesítettek. Így keletkezett Észak-Afrikában Kartágó híres nagyhatalma és a mostani Dél-Olaszország területén Nagy-Görögország. Amint a görögök a perzsákkal küzdöttek az Égei tengerért és úgy törték szét a rómaiak az Adria déli kijáratának zárját, miután Itália legnagyobb részét egységessé kovácsolták össze. Így kerültek azután háborúba Piruszal. Epyrus királyával, akivel szemben nehéz megpróbáltatások árán kivívták maguknak az előnyös helyet és sor kerülhetett a Kartágó elleni döntő küzdelemre. Hannibálnak Itáliába való betörése sem tudta ennek a tengeri hatalommal dicsekedhető római köztársaságnak erejét gyengíteni. A veszély elmúltával Spanyolország, Észak-Afrika és az Itáliát övező szigetek is római fennhatóság alá kerültek. Végül is a római birodalom magába foglalta az összes államokat, melyek a Földközi-tenger térszomszédságában voltak és ezt a világhatalmat fél évezreden át meg is tartotta.

A római birodalom széthullása után új hatalmak keletkeztek: Bizánc, a vandál birodalom és az arab államok. Ezek az országok földrajzilag mind a Földközi-tengerhez tartoztak és tőle nyerték hatalmukat. Kivételt a normannok képeztek, akik alsó-Itáliában váltak a Földközi-tenger jelentős tényezőjévé, noha területileg nem tartoztak hozzá. A Földközi-tenger hatalmi hordozói közül legjellegzetesebbek az olasz tengerparti városok, Génua, Velence, Pisa és Amalfi. E városok hatalma kiterjedt egész Levantera és még a Fekete-tenger is hatásuk alatt állott.

Amikor a mórokat kiűzték Spanyolországból és ugyanazon időtől felfedezték Amerikát, megváltozott a helyzetkép a világkereskedelemben az európai beltengerekről áttérődtől a nagy óceánokra. Konstantinápolyt a törökök által

való megszállása lehetetlenné tette az összeköttetést a Fekete-tengerrel és egyúttal a keleti vidékekkel. Itália idegen befolyás hatására számos apró államocskára bomlott fel. Ekkor Spanyolország nyomult az előtérbe és V. Károly Észak-Afrikában is foglalt el támaszpontokat, de ezek később elvesztek számukra.

Európa történelmének szempontjából ekkor lesz a Földközi-tengernek nagy jelentősége, amikor egy tőle messze fekvő idegen hatalom, Anglia benyomul hajóival vizeire és 1704-ben Gibraltárt magához ragadja.

Ha manapság az India felé vezető tengeri útról beszélünk a Földközi-tengerrel kapcsolatban, akkor ez még nem jelentett az angolok számára semmit, mert a Szezi-csatornát csak 1809-ben nyitották meg. Ennek megnyitása előtt pedig olyan indiai útról, amely az arab államokon vezetett volna keresztül, aligha lehetett beszélni. Mászt akart Anglia a Földközi-tenger birtoklásával, Franciaország ellen akarta felhasználni, amennyiben ezen a tengeren át délről akarta megtámadni.

Nehéz feladat volt számukra Franciaország, mert ebben az időben azáltal, hogy Spanyolországban is burbon király ült a trónon, a francia és spanyol tengeri erők együtt működtek. Az egész 18. századon keresztül tart a harc London és Párizs, mint világhatalmak között az elsőségért és ebben a küzdelemben nem éppen utolsó szerepet játszottak a Földközi-tenger egyes szigetei, mind például a Baleári szigetekhez tartozó Menorca is, és később az 1801-ben elfoglalt Málta-szigete.

Anglia a 19. században is megtartotta Földközi-tengeri vezető pozícióját, amelyet Franciaország azáltal igyekezett kisebbiteni, hogy megszállta Algirt. Ennek ellenhatása az lett, hogy Anglia Ciprus-szigetét és Egyiptomot kebelezte be. Az olasz államok egyesülése így Olaszország megerősödése nem jelentett problémát, most ismét új felvonáshoz érkezett. A régi idők mert az elv mindig az »erők egyensúlyban tartása« volt. Ugyanis állandóan azon volt, hogy

A „bombaétvágyu“ cápa

(MN) Izgalmas, de szerencsés kimenetelű kalandot élt át nemrég egy délamerikai parti őrhajó legénysége. A legénységnek az volt a feladata, hogy bizonyos parti vizeken mélységméréseket végezzen. Erre a célra a szolgálatvezető tiszt egy körülbelül kókuszdiónagyságu időzített bombát dobott a tengerbe, hogy a robbanás hangja alapján a szokásos méréseket elvégezhesse. A véletlen azonban úgy hozta magával, hogy a bombát egy közelben ólálkodó cápa észrevette, nyomban utána eredt és iziben bekapta. Ez még magában véve nem lett volna szerencsétlenség, a cápa azonban nyilván újabb kövér falat reményében semmiképpen sem akart a hajó közeléből tágitani. A rozoga kis hajó legénysége rémülten számolta a percek, amikor a hajószakácsnak az utolsó pillanatban mentő ötlet jutott az eszébe: a konyha készletéből egy tyukot ragadott fel és messze ivben a tengerbe hajította. A cápa természetesen tüstént a rémületében egész repülési tudományát összeszedő szárnnyal után vetette magát, ezalatt pedig a teljes sebességgel menekülő hajócsónak sikerült „létávolon kívül“ kerülnie. Alig érte el a hajó a biztos távolságot, a bomba a falánk állatot ezer foszlányra szaggatva felrobbant.

az európai országok ereje úgy oszlik meg, hogy egymást tudják csak gyengíteni. Milyet azonban Olaszország önállóan és nem angol elgondolás szerint akarta sorsát intézni, rögtön ellenséges érzületével találta magát szemben és ez nyílt ellenségeskedést váltott ki akkor, amikor a fasiszta Olaszország a Földközi-tengerhez való előjogát kezdte magának kiharcolni.

Az abesszin háború eredményeinek elensúlyozására az angolok Olaszország bekerítésére vállalkoztak, mert megkísérelték, hogy az összes Földközi-tengeri államokat egy kalap alá fogják. Mussolini ekkor leszögezve a tényállást, hogy Olaszország számára a Földközi-tenger az életet (vita), Anglia számára pedig csak átjárót (via) jelent. Ezzel azt akarta kifejezésre juttatni, hogy Róma az ő földrajzpolitikailag kijelölt helyét összeegyeztethetőnek tartja a brit érdekekkel. Természetesen azzal a feltétellel, hogy Anglia az olasz életvonalat nem fenyegeti. Azonban London ragaszkodott ahhoz, hogy Olaszország a „Földközi-tenger rabja“ maradjon és így számára elégtelen nagyságu helyen ne tudja erejét kifejezni.

Igy kényszerítette arra Olaszországot, hogy fegyvert ragadjon, mert úgy gondolta, hogy ez az ellenfél egy hosszú háborút úgy sem bírta ki. De meg kellett érnie, hogy a tengely gyakorlatilag lezárta előtte az átjárót és az ötször olyan hosszú Jöreménység foka körüli utra szoritotta. Ezt a zárt az északafrikai események sem tudták feltörni. Az USA-ban most Kernau nevű alezredes azt a tételt hirdette könyvében, hogy Olaszországot Észak-Afrikából kell megtámadni. A Fehér Ház már 25 hónappal ezelőtt tervbe vette az északamerikai partraszállást. Ennek megfelelően aztán úgy állították be ezt a vállalkozást, hogy ez a háború forduló pontját jelenti majd. Pedig ezzel az európai erődvégnek csak legkülső széleihez érkeztek, amelyek pedig olyan messze fekszenek tőlük, hogy óriási utánpótlást lebonyolító hajóforgalomra lenne szükségük. Már pedig a szövetségesek leaptak hajóterükből hogyan állítsanak annyi hajót erre a frontszakaszra?

Olaszország harci akarata a fenyegetések től még csak fokozódott, a tengellyel való soroközösség pedig szorosabbá vált. Mussolini hangzottta, hogy az olasz nép má már nem alárendeltje Angliának. Büszke szavakkal nyilvánította ki az olasz nép elszánt akaratát, amely számukra a szabadság útját nyitja meg, Olaszországnak ismét az életéért folyik a háború.

Minden délvidéki magyar asztalán

ott lesz a »Délvidék« felszabadulási száma. Ebben a számban tegye közzé hirdetését!

Eddig öt hadiárva felnevelését vállalta Zombor

A Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetségének zombori csoportja is felneveli egy hadiárvét

A Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetségének zombori csoportja ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy vállalta egy hadiárva felnevelését.

A dicséretes határozatot örömmel üdvözöljük, mint a magyar kötelességvállalás gyönyörű példáját.

Ezzel már öt hadiárva nevelését vállalták a zomboriak. A következők vállaltak eddig egy-egy hadiárvét: Római Katolikus Legényegylet, Magyar János fogházfelügyelő, a törvényszéki fogházörök,

a Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetségének zombori csoportja és a »Délvidék« szerkesztősége és nyomdája.

Mint már közöltük, számos zombori egyesület tüzte választmányi ülésének napirendjére egy hadiárva felnevelésének kérdését. Remélhető, hogy a közeljövőben újabb egyesületek, közületek és magánosok vállalnak egy-egy hadiárvét és Zombor méltóképpen veszi ki részét ebből a szép akcióból.

Zászlódiszben ünnepli Zombor a felszabadulás évfordulóját

Az ünnepek részletes műsora

Mint rövidesen már jelentettük, Zombor nagyszabású előkészületeket tesz, hogy méltóképpen ünnepelje meg a felszabadulás második évfordulóját. Az ünnepeket a DMKSz zombori fiókja rendezi meg a hatóságok, iskolák, közületek és valamennyi társadalmi egyesület bevonásával.

Az ünnepeket rendező DMKSz nevében Magassy Antal elnök felsőházi tag felhívást intézett Zombor polgárságához, hogy az ünnepeken minél nagyobb számban vegyen részt és a házakat lobogózzák fel. A hölgyeket arra kéri, hogy a tábori misén minél nagyobb számban jelenjenek meg magyar ruhában.

Az ünnepek már szombaton este megkezdődnek, amikor honvédségünk fáklyafelvonulást rendez. Indulás háromnegyed nyolckor a honvéd lak-tanyából. Menetvonal: A Hitler és Deák Ferenc körúton a vármegyeház elé ahol szerenádot adnak a főispánnak és az alispánnak. Innen a Kossuth Lajos utcán a városháza elé vonul a menet, ahol szerenádot adnak a polgármesternek. Az ünnepség keretében Sulyok József Gyóni Géza: A gránicon c. versét szavalja, Vikár István tanár ünnepli a felszabadító honvédséget, Pétery István Búki György: A honvédek c. versét szavalja, az egyesített zombori dalárdák pedig énekszámokat adnak elő.

Vasárnap, 11-én zenés ébresztővel kezdődik az ünnepség, reggel hét órakor. Utvonal: A tűzér-lak-

tanyából a Rákóczy uton és a körutakon keresztül a honvédlaktanyáig. Délután 10 órakor tábori mise a Szentháromság téren a honvédség, az iskolák, egyesületek különböző szervezetek és hivatalok küldöttei, s a polgárság jelenlétében.

A tábori misét hazafias ünnepség követi. A Himnusz után Horváth Mária elszavalja az Imádság c. versét. Ünnepi beszédet Koppány Sándor ref. lelkes mond. Borkuthy Emilia Gyóni Géza: A háboru árva c. versét Multy István karp. űrvezető pedig vitéz Rózsás József: Honvéd roham c. versét szavalja, amit a Hiszekegy követ. Az istentisztelet alatt a dalárdák énekelnek zenekari kísérettel.

Délután fél négy órai kezdettel a zombori Magyar Közművelődési Egyesület kulturelóadást rendez a Városháza nagytermében. Dr. Sik Sándor egyetemi tanár, ismert költő a versolvasás művészetéről tart előadást és salát verset szaval, majd dr. Gajtko István gimn. tanár Körösi Csoma Sándorról, a nagy magyar Ázsia-kutatóról tart előadást.

A »Délvidék« szerkesztősége a felszabadulás második évfordulója napján vaskos ünnepi számot ad ki, amelyben a magyar élet vezető személyiségei üzennek a délvidékeknek.

A lap egyébként részletes beszámolót ad a két év építő munkájáról az újra magyarrá lett Délvidéken.

A magyarságnak bűvös ereje van

mondotta Reményi-Schneller pénzügyminiszter Szabadkán

Mint tegnapi számunkban közöltük Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter meglátogatta Szabadkát és részt vett a délvidéki törvényhozók szokásos havi értekezletén, amelyet ezutal Szabadkán tartottak meg.

A városháza csarnokában dr. Völgyi polgármester üdvözölte a pénzügyminisztert. A miniszter a polgármester beszédére a következő szavakkal válaszolt:

— Meghatódottan állok itt, ahol negyedévszázaddal ezelőtt voltam utoljára. Akkor még boldog idők voltak Szabadkán, ahol össze lehetett egyeztetni a nemzetiségi problémákat is. Negyed évszázad telt el azóta, de ami az alatt az idő alatt történt, azt a szomorú időszakot felejtjük el. Szabadkát mindig úgy tekintettük, mint a magyarság végvárát, ahol mindig meg-

mutakozott a magyarság bűvös ereje, mert a magyarságnak bűvös ereje van máskülönbén ezer éven át nem tudott volna uralkodni ezen a területen. Szabadka valamikor olyan város volt, amely nagy fejlődési lehetőségeket nézett elébe, de az idegen uralom alatt visszafejlődött és ez a visszafejlődés megmutakozott minden téren. Most azonban már bizalommal tekinthetünk a jövő elé a fejlődés útján, viszont be kell hoznunk a huszonöt esztendő is és remélem, hogy Isten segítségével ez mielőbb sikerül.

A pénzügyminisztert lelkesen megéljenzették, majd dr. Völgyi János polgármester bemutatta a városi közigazgatás ügyosztályainak a vezetőit. A miniszter ezután a főispáni hivatalba ment, néhány perccel később pedig megkezdődött a délvidéki képviselők értekezlete.

Gyilkosság egy újvidéki kocsmában

Megdöbentő gyilkosság történt Újvidéken. Czinege János 45 éves cipész segéd összeszóllakozott Szalai Pál napszámmal. Szalai régi tartozásának megfizetését kérte Czinegétől, s emiatt szóváltás támadt közöttük. A szóváltásba beavatkozott Weilinger János is, aki állonította Czinegét. Ez eltávozott a kocsmából, de röviddel utána visz-

szajított és zsebkésével vállonszurta Weikengert, aki a kocsmasztal mellett elvázott. Czinegét letartóztatták.

„R I V” golyós és görgős csapágyak igénylés nélkül kaphatók
Makszits Péter

Zombor, Petőfi utca 1

Megérkeztek

szép mintájú cement és mozaiklapok
OLASZ ANTAL FERENC
cementárú üzeme, Zombor Vörösmarty
u. 76 szám.
A teherpályaudvar keleti oldalán.

INNEN — ONNAN

FÜTHETŐ A MOTORKERÉKPÁR!...

Az autógyártásban már régebben szerkesztettek fűtőberendezéseket, amelyek a kipuffogó gázok kiáramló melegét télen a kocsis belsejének melegítésére használják fel. A motorkerékpár szerkesztésében egyszer-mászor szintén próbálkoztak fűtőszereket alkalmazásával, az oroszországi téli hadjárat azonban a motorkerékpár fűtését is sürgető problémává tette. Hosszas kísérletek után ezt a kérdést úgy oldották meg, hogy a kipuffogó csőbe a kipuffogó láng körzetében elterítősövet építettek be, amelynek fuvókájába a láng beleszap.

Hajlítható bevezető csövek az ezen a helyen már elégett és ezzel füstmentes gázokat a hosszú papírtölcsérhez hasonló kézzelvezető és a tölészerű lábszorítóhoz vezeték. A fűtési helyen a melegség 50 fokig emelkedik. A fűtőberendezésben hangtompító szerkezet van építve. Ilyen módon sikerül megvédeni a test ama részeit a megfagyás ellen, amelyek a fagyásnak leginkább kivannak téve. A német motorkerékpár-ipar az ilyen fűtőszereket építését már széria-szerűleg megkezdte.

A VÁNDORMADARAK ÉS AZ ELSÖTÉTÍTÉS

A háborus elsötétítés következtében érdekes felismerésre jutottak az ornitológusok. Korábban azt hitték, hogy az éjjel vándorló madárcsapatok a városok világosságai szerint tájékozódnak, kétségen felül megállapították, hogy a madarak a teljes sötétségben is ugyanazon az utvonalon húznak el, amelyeken korábban. Emellett még megjegyzi, hogy az elsötétített városok fölött elhúzó madárcsapatok nem csapnak semmi zajt, míg ezelőtt különösen a vadlibák meglehetősen gágogással húztak. Az ornitológusok még vannak róla győződve, hogy a vadlibák a múltban éppen a világosság miatt gágogtak. Abból a körülményből, hogy a vándormadarak a sötétben is ugyanazt az utvonlatat választják, mint korábban, arra következtetnek, hogy a madarak eddig még fel nem derített tájékozódó képességgel bírnak, éppen úgy, mint más állatok.

FILM

TURUL FILMSZÍNHÁZ:

Bajtársak

Vitéz Somogyvári Gyula nagyszerű írása nyomán készült a film. Az izzó szerelem és frontbecsület hőskölteménye. A legszebb és legromantikusabb magyar háborus film. Latzkovits Dénes jónévű mérnök, egyik nagybirtokról meg hívást kap, talajjavító munkálatok elvégzésére. A vonaton megismerkedik egy gyönyörű fiatal lánnyal, akibe ismeretlenül is beleszeret. Az egyik állomáson katonai behívó várja. Közben a visszavonatra vár, találkozik régi katonabajtársával, Áts Jánossal, aki a menyasszonyát várja. A két bajtárs a fronton találkozik újra. Áts megsebesül, Latzkovits is gránátszilánkot kap, de nem hagyja el Átsot, hanem megmenti. Mindketten kórházba kerülnek. Áts felgyógyul, Latzkovits azonban elveszti egyik karját. Áts lelkiismeretfurdalást érez amiatt, hogy bajtársa miatta vesztette el karját, elhatározza, hogy felkutatja azt a lányt, akibe Latzkovits a vonaton beleszeretett. A véletlen vezeti nyomra: meg tudja, hogy Judit, az ő menyasszonya ez a lány. Szörnyű lelkitusa után elhatározza, hogy szakít a lánnyal. Itt kezdődik a tulajdonképeni bonyodalom. Nagyszerű, izgalmas jelenetek, gyönyörű felvételek vezetnek a heppi-endhez.

Péntektől hétfőig vetíti a Turul Filmszínház.

Mit tettél a hadiárvaik érdekében?

Hírek:

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — UGYELETES VÁROSI ORVOS: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Tel.: 188. — UGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Arany kereszt, Deák Ferenc krt.

A Zombori Magyar Olvasókör f. hó 11-én, vasárnap d. u. 6 órakor saját székében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Kereskedelmi és Iparkamarai értekezlet Szabadkán. A Baross Szövetség meghívására dr. Demény Alajos a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára Szabadkára érkezett és kamarai napot tart. Az értekezletet pénteken este a Baross Szövetség helyiségében tartják meg.

Felszabadulási ünnepély Ujverbáson. Tudósítónk jelenti: A DMKSz uverbázi fióka az összes társadalmi és hazafias egyesületek közreműködésével készül nagy fényvel megülni a felszabadulás má sodik évfordulóját április 13-án.

Az éves gazdasági cselédek kenyérgabonajárandósága. A hivatalos lap szerdai számában kormányrendelet jelent meg a nagycsaládú éves gazdasági cselédek kenyérgabonajárandóságának természetbeni kiadásáról. A rendelet szerint, ha az éves gazdasági cselédnek a háztartásához tartozó ötnél több olyan családtagja van, akinek külön kenyérgabonakeresménye nincs, kenyérgabonajárandóságából a hatodik és minden további ilyen családtag után 12 mázsán felül további 2-2 mázsát természetben ki lehet adni. Finomlisztjegyre és kenyérgyegyre az említett családtagok sem jogosultak.

Szigoruan ellenőrzik az ócskavas készletek felajánlását. Mint ismeretes, a vállalatokat néhány hónappal ezelőtt rendeletileg kötelezték, hogy az üzemekben összegyűlt ócskavas és egyéb fémkészleteket meghatározott időn belül ajánlják fel eladásra. Illetékes tényezők megállapították, hogy a legkülönbözőbb szakmai körökbe tartozó vállalatoknál igen jelentős vaskészletek halmozódtak fel anélkül, hogy a vállalatok eleget tettek volna a rendeletben előírt felajánlási, illetve eladási kötelezettségnek. Miután a rendelet betartásához igen szigorú és súlyos szankciók fűződnek, a hatóságoknak módjukban áll a vállalatokat a rendelet betartására szorítani. Értesülésünk szerint ezen a téren rövidesen szigorú ellenőrzés indul meg.

Agyonította a kutveder. Baranyai József nap-számos Pécsen egy ház kútját tisztította. A sárral telt vödör lánc elszakadt, a vödör Baranyai fejére zuhant és agyonította.

Uj vulkán képződött Mexikóban. A Parichutin tűzhányó, amely egy hónappal ezelőtt képződött, továbbra is növekedőben van. A vulkán teljesen sik területen emelkedett ki és magassága most már az ötszáz métert éri el. Öt kráterből oly nagy mennyiségű láva és hamu tör fel, hogy a környéken sokhelyütt a napfény sem tud áthatolni a hamufelhőkön.

Nagy ünnepséggel készül Óbecse felszabadulás második évfordulójára. Tudósítónk jelenti: A felszabadulás második évfordulóját Óbecsén április 11-én ünnepélyes keretek között ülik meg. Ünnepi istentiszteletet tartanak az összes felekezetek templomaiban, a községi képviselőtestület diszközgyűlést tart, délelőtt 11 órakor pedig hazafias ünnepély lesz a Hősök Emlékműve előtt. Az ünnepségre az egyesületek zászlóik alatt vonulnak ki.

Bajmoki hírek. Tudósítónk jelenti: Hegedűs Benjamin, volt Szentgyörgyi plébános három napos lelki gyakorlatot tartott a bajmoki levették részére. A lelki gyakorlatot közös áldozással fejezték be, majd utána diszfelvonulást tartottak az országzászló előtt. A levette zenekar ez alkalommal térzenét is adott. — A KALOT Egyesület Kandler Mihály káplán rendezésével husvitra színelőadásra készül. — A helybeli rendőrség tagjai közül néhányan leköszöntek állásukról kevés fizetésük miatt. — A hártárban megkezdődtek a tavaszi munkák.

Magyar hősök

Talpraesett, ügyes intézkedéseivel és kiemelkedő bátorságával tüntette ki magát a Donmenti harcokban Bódvai József szakaszvezető. 1942 december 13-án honvédeink vakmerő vállalkozást hajtottak végre a velük szemben lévő bolsevisták ellen. Ebben a vállalkozásban Bódvai József szakaszvezető az előrenyomuló század bal szárnyszakaszát vezette. Az ellenség dühös és elkeseredett védekezése ellenére is feltartóztatlanul törtek előre honvédeink s Bódvai szakasza már több kisebb és nagyobb föld-erődöt foglalt el lendületes rohammal, amikor észrevette, hogy a vállalkozó kötelek balszárnya ellen mintegy szakaszerejű ellenséges csoport indult meglepetésszerű ellentámadásra.

Bódvai, bár maga is súlyos harcban volt, szakasza egy részét ez ellen a bolsevista csoport ellen fordította. Vad kézitusa fejlődött ki, amelyben azonban az elszántan viaskodó honvédek maradtak felül s az ellenséges csoport maradványai rövidesen menekülésbe kezdtek. Bódvai szakaszvezető e fegyvertényével tette lehetővé, hogy a vállalkozó csoport továbbra is folytathatta s eredménnyel fejezhette be feladatát.

««Oo»»»

Ujabb térítést kapnak a régi koronabiztosítások tulajdonosai. A pénzügyi kormány 20.676 1943. V. p. ü. szám alatt rendeletet adott ki, amely a régi koronabiztosítások ujabb felértékelését tartalmazza, ezzel az ilyen biztosítások tulajdonosai ujabb térítést kapnak. Félreértések elkerülése végett a BIOSZ, mint a magánbiztosító vállalatok érdekképviselete hangsúlyozza, hogy az új kifizetés nem a biztosító vállalatoknál, hanem a postatakarék utján történik, ehhez képest a rendeletben említett postatakarékpenztári utalványszelvények (azok elvesztése esetén az azokat helyettesítő bírói megsemmisítési kérvény másodpéldányát) nem a biztosító intézeteknél, hanem a postahivataloknál kell bemutatni. Az új rendelettel kapcsolatban a BIOSZ a következő magyarázatot adja: A régi, koronában kötött, életbiztosítások a korona elértéktelenedése következtében elvesztették értéküket, mert megsemmisültek azok az értékek, amelyekbe a biztosító vállalatok a törvény rendelkezései alapján a biztosítások díjtartalékát fektették. A törvényhozás azonban méltányolta az életbiztosítások nagy szociális jelentőségét és azokat egészen kivételes elbírálásban részesítette minden más, koronában történt, tökébfektetéssel szemben. Az e vonatkozásban hozott 1928: XII. §. t. c. ugyanis kimondotta, hogy a koronára szóló életbiztosítások tulajdonosai a biztosítás aranyértékének 5%-át kivételesen készpénzben fizetendő felértékelésben részesülnek. Az ehhez szükséges több, mint 16 millió pengőt a biztosító vállalatok kötelesek voltak egy e célra létesített alapba fizetni. Az alaplól a postatakarék utalta ki az igényjogosultaknak a 5%-os felértékelési pengő összeget. Az igényjogosultaknak akkor kézbesített postatakarékpenztári utalványszelvényre feltűnően nyomtaták, hogy „a szelvény gondosan megőrizendő!”

A most megjelent rendelet magyarázatát adja annak, miért kellett az utalványszelvényeket gondosan megőrizni. Az 1942: IX. t. c. elrendelte a hadikölcsönkötvények felértékelését. Ez az intézkedés felértékelte azokat a hadikölcsönkötvényeket is, amelyekbe annakidején a biztosító vállalatok a koronára szóló biztosítások díjtartalékát fektették. Mint ismeretes, az 1928: XII. t. c. ugy rendelkezett, hogy a biztosító vállalatok ezeket a hadikölcsönkötvényeket kötelesek átszolgáltatni a postatakarékknak, hogy ha a hadikölcsönöket felértékelik, az életbiztosítások igényjogosultjai a már megkapott 5%-os felértékelési összeg felül megkapják a hadikölcsönök felértékeléséből aránylagosan rájuk eső összeget, illetve a megfelelő értékű új államadósági címleteket. Mint hogy az 1942: IX. t. c. a hadikölcsönöket felértékelte, a régi koronabiztosítások tulajdonosai is hozzájutnak immár ahhoz a többletthez, amelyet annakidején az 1928. évi törvény kilátásba helyezett.

ARANYAT ÉR

a jó hirdetés. Közzöltesse cége hirdetését a »Délvidék« felszabadulási számában.

ON UTÁZIK? NOS FIGYELJEN!
BŐROND ÁRUT NÁLAM VEGYEN!

VÁLTOZATLANUL ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS.

Bizalom tag. Petőfi u. 8. Tel.: 369

Péterrévei hírek. Péterréven vöröskeresztes tanfolyam indult, amelynek vezetője dr. Kirchner Józsefné. A tanfolyamra szép számmal jelentkeztek hallgatók. — Péterréven díszes keretek között ünneplik meg április 13-át, a felszabadulás napját.

A bácsiketehegyi Turáni Vadászok Ujverbáson. A verbázi Turáni Vadászok vendég szereplésre hívták meg a bácsiketehegyi Turáni Vadászokat. A testvéregyesület műkedvelői április 11-én, vasárnap fél 8 órai kezdettel az ipartestület nagytermében felszabadulási emlékestet rendeznek. Szinre kerül »A magyar igazság« című háromfelvonásos hazafias színmű. Szereplők Nyiri Papp Zoltán, Németh Juci, Dózsa Piroška, Mazár József, Haľasi Jánosné, Tarkó Bálint, Farkas Mihály, Őri Géza, Borbás Lajos, Szolga Bözsi, Juhász Mihály, Szilágyi Pál, ifj. Szilágyi József, Bácsi Linuska, Bácsi István, Vékony Lajos és Papp Lajos.

Jóvá hagyta a szegedi Tábla a temerini téglagyáros büntetését. Kalmár Pál temerini téglagyáros a múlt évben téglát szállított az árvizkárosultaknak, s a téglá ezrért a hivatalosan megállapított 69 pengő helyett 110 pengőt számított fel. Az ujvidéki törvényszék folytatólagosan elkövetett üzletszerű ádrágitó visszaélés büntetésében mondotta ki bűnösnek, s ezért hathavi börtönre és ötezer pengő pénzbüntetésre ítélte, azonkívül kötelezte 15 ezer pengő vagyoni elégtételt megfizetésére. A szegedi tábla Kalmár börtönbüntetését helybenhagyta, a pénzbüntetést azonban ezer, a vagyoni elégtételt pedig kétezer pengőre szállította le.

Alkoholmérgezésben meghalt egy hároméves kislány. A szombathelyi ügyészségre értesítés érkezett, hogy a körmenyi kórházban alkoholmérgezésben meghalt Pusztai Mária, egy magyarszombathelyi földműves 3 éves kislánya. A kislányt súlyos görcsök között szállították kórházba. Szülei elmondták, hogy otthon másfél deci noha-bort ivott, de arra senki sem tudott válaszolni, hogy milyen körülmények között jutott hozzá. Ettől a bortól rosszul lett, nyomban kórházba vitték, itt azonban már nem tudtak segíteni rajta s az ártatlan csöppség rövid szenvedés után meghalt. Az ügyészség és a csendőrség most tisztázni igyekezik, hogyan került a 3 éves apróság szervezetébe az alkohol, amely fiatal életét kioltotta.

Kiesett egy kislány a villamosból. Súlyos kimeneteli gyermekszerencsétlenség történt Kispes-ten. A Szt. Imre herceg uton az egyik robogó villamosból kiesett Horváth Ilona 13 éves tanuló, egy postatisztviselő leánya. A gyerek súlyos zúzódásokat s emellett lábtörést szenvedett. A mentők súlyos állapotban a Madarász utcai gyermekkórházba szállították. A vizsgálat megindult, hogy a gyermek balesetért kit terhel a felelősség.

Szabályozzák a huselosztást Ujverbáson. Az uverbázi községi előljáráóság, hogy a huskimérés-vel kapcsolatos rendellenességeket és visszaéléseket meggátolja, elhatározta, hogy minden háztartás részére husbevásárlási könyvecskét ad ki, amelybe a mészáros pontosan bejegyzi a bevásárlás idejét a vásárolt hus súlyát. Erre a rendszabályra azért kerül sor, mert sokan bejárva az egyes mészárszékeket egész hétre való húst vásároltak össze, míg mások, különösen akik munkában állnak, nem jutottak hushoz.

Horvátország déligyümölcstermelése. A Deutsche Zeitung in Kroatien gazdasági rovatában nagy cikkben foglalkozik Horvátország déligyümölcstermelésével. Horvátországban a tengerpart mentén mintegy 700.000 fügefá 300 vagon aszaltfügét, 300.000 mandulafa 100 vagon mandulát és 10.000 szentjánoskenyérfa 100 vagon szentjánoskenyeret terem egy évben. A lap megjegyzi, hogy a citrom-és olajbogyótermelésnek is igen jók az előfeltételei, bár ezeknek termelését csak kisebb mértékben fizik.

A Bács Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei Fontos felhívás a kisbirtokosokhoz

Kisbirtokosok 1-20 kat. holdig a jövő évi beszállítás mérséklése érdekében küldjük be részletes kimutatás alátámasztásával, beleértve a saját

fogyasztást is, hogy mennyi és milyen terményt tudnának mint fölös terményt eladni. Kimutatásukat egyesületünkhöz küldjük be.

Tudnivalók a vágómarhák igénybevételéről

A közellátásügyi miniszter rendelete értelmében március 20-tól a vágómarhákat és vágóbivalyokat igénybe lehet venni. Az igénybevétel alól mentesek:

a köz és magántenyésztés céljára szolgáló tenyészbikák, a törzskönyvelt és ellenőrzött tenyészállatok, a fajtajelleget megfelelő, jóminőségű tenyészűszők, az állami akció során kiosztott tenyészállatok, a hasas-borjas és fejőstehenek, a mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges igásökrök, két, jármozott tehén, ott, ahol az állattartó egyéb erre alkalmas igásállat hiányában teheneit mezőgazdasági ingatlanok műveléséhez igavonásra is használja. Mentés az igénybevétel alól egy tehén, ha a tulajdonosnak fenti mentesítés alóli tehene nincs.

A községi előjáróság vagy a polgármester az igénybeveendő vágóállatmennyiséget a vágóállatok tulajdonosaira kiveti és a kivetésről a vágóállat tulajdonosát haladéktalanul értesíti. Egyidejűleg intézkedés történik az igénybevett vágóállat marhalévelének bevonásáról is.

Az igénybevett vágóállat zár alatt van. A zár alá vett vágóállatot a tulajdonos köteles a jó gazda gondosságával eltartani.

Ha az igénybevett vágóállat átvétele az értesítéstől számított 90 nap alatt nem történik meg, úgy a tulajdonos a vágóállattal szabadon rendelkezik. Az igénybevett vágóállatot csak a MÁÉSZ-nek, vagy megbízottjának szabad eladni, illetőleg megvenni. A MÁÉSZ a vágóállatok felvásárlására kereskedőknek is adhat megbízást, akiket igazoló irattal lát el.

Az igénybevett vágóállatot a tulajdonos kereskedő közbenjárta nélkül is közvetlenül Budapestre, vagy a MÁÉSZ által megjelölt minősítő állomásra szállíthatja átadás céljából. Ha a tulajdonos ezzel a jogával élni kíván, köteles ezt a szándékát az igénybevételről szóló hatósági értesítés kézhezvételétől számított 8 nap alatt a MÁÉSZ-nek bejelenteni. A MÁÉSZ 21 nap alatt köteles a szállításra vonatkozó rendelkezést a vágóállat tulajdonosával közölni, a MÁÉSZ köteles az átadás helyén érvényben lévő hatósági árat — költség és súlypadó térítéseket — nyomban kifizetni.

Ha a tulajdonos nem közvetlenül szállítja a vágómarhát, akkor köteles az igénybevett vágóállatot a MÁÉSZ megbízottjának utólagos elszámolásra átadni. A MÁÉSZ, vagy megbízottja az elszámolásra átvett vágóállattért köteles a csontozni való vágóállat helyben érvényes hatósági árat — a 8% súlyengedmény levonásával — a tulajdonostól történt átvételkor előlegképen kifizetni. A kiszámított vételárat az előleg és a lebonnyolító jutalék levonásával köteles a MÁÉSZ az átvételtől számított 8 nap alatt kifizetni.

Ha a vágóállatot nem Budapestre, vagy nem minősítőállomásra szállítják, a 8%-os súlyengedményen kívüli hatósági árat minden levonás nélkül nyomban az átvételkor kell kifizetni.

Az igénybevett vágóállat átvételekor a MÁÉSZ megbízottja minden egyes vágóállatról külön vételjegyet köteles kiállítani.

Az igénybevett vágóállatok minősítését a közellátásügyi miniszter által kijelölt minősítő bizottságok végzik.

A községi előjáróság, illetőleg a polgármester

a vonakodás, vagy mulasztás esetében az igénybevett vágóállat átadását kényszereszközök alkalmazásával is teljesíthető és e végből karhatalmat is igénybevehet.

A GAZDÁK OLAJOSNÖVÉNYTERMELÉSI KÖTELESSÉGE

Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az új termésbeszolgáltatási rend az ipari növények kötelező termeléséről szóló kormányrendeletet nem helyezte hatályon kívül. A gazdák tehát változatlanul kötelesek eleget tenni ipari növény termelési kötelezettségüknek, úgy, amint azt a rendelet előírja. Minthogy a kötelezően termelendő ipari növények pontszáma az új termésbeszolgáltatási rendletben kedvezően van megállapítva, az ipari növények kötelező termelésével a gazdák a beszolgáltatási köteleesség szempontjából nem kerülnek hátrányos helyzetbe.

Az ipari növények termelésével kapcsolatban a földművelésügyi miniszter felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy a várható korai kítavasodásra való tekintettel az idén korán kerül sor az olajosmagvak elvetésére is. Elegendő és jóminőségű olajosvetőmag tárolásáról gondoskodás történt, amelyet a szerződéses termelő gazdák kölcsönkaphatnak.

A SZŐLŐGAZDÁK VÉDEKEZŐSZERELLÁTÁSA

A földművelésügyi miniszter a szőlőgazdák részére permetezés céljára kiszolgáltatható rézgálicmennyiséget kat. holdanként 10 kg-ban állapította meg. A rendelkezésre álló készletekre való tekintettel ennél nagyobb mennyiségű rézgálicra a szőlőgazdák nem számíthatnak, mert a háborús viszonyok miatt csakis a hazai rézgálickészletekre lehet számítani.

Minthogy ez a mennyiség a perenoszpóra elleni védekezésre csak kedvező időjárás esetén lesz elegendő, gondoskodás történt, hogy a rézgálichiány pótlására feketegálic néven új védekezőszert juttassanak a szőlőgazdáknak, amely szintén réztartalmu szer is a perenoszpóra ellen sikerrel használható. A feketegálicből kiszolgáltatható mennyiség kat. holdanként 8 kg. Ezenfelül gondoskodás történt kellő mennyiségű rézmészpor gyártásáról is, amely kiválóan alkalmas a rézgálic pótlására.

Mind a feketegálic, mind pedig a rézmészpor kiutalására — a rézgálichoz hasonlóan — utalványrendszerrel léptettek életbe, tehát mindkét védőszer csak utalvány ellenében szolgáltatható ki a vevőnek. A rézmészporból kiszolgáltatható mennyiség 4 kg kat. holdanként.

A kipszult szőlők és a direkttermő szőlővel beültetett területek után sem rézgálic, sem feketegálic, sem pedig rézmészpor nem szolgáltatható ki.

A LUGKÓFORGALOM FELSZABADÍTÁSA

Ministeri rendelet értelmében, ahol nincs olyan kereskedő, aki lugkóárusításra engedélyt kapott, az a kijelölt szappankereskedő árusíthat 7%-os lugkóoldatot, akinek erre az elsőfoku iparhatóság engedélyt adott.

A 7%-os lugkóoldatot az árusító által adott, vagy a vásárló által hozott nyitott edényben is ki szabad szolgáltatni.

Házi szappanfőzés céljából 7%-os lugkóoldat vásárlására jogosító engedélyt annak is ki lehet ad-

Még ma adja le

hirdetését a »Délvidék« ferszabadulási száma részére.

ni, aki igazolja, hogy háztartásában összegyűlt legalább 2 kg olyan zsiradékkal rendelkezik, amely nem esik felajánlási, vagy átadási köteleesség alá.

A vásárlási engedélyt a községi előjáróság adja ki. Házi szappanfőzés céljára csak egyszeri vásárlásra jogosító engedélyt szabad kiadni. Az engedély hatálya legfeljebb 30 napra terjedhet ki és csupán a szappanfőzésre felhasználni kívánt zsiradék háromszorosának megfelelő lugkóoldatot vásárlására szólhat. Az engedély alapján beszerzett oldatot kizárólag szappanfőzésre lehet felhasználni.

A rendelet hatálybalépésétől kezdve lugkópótlószert előállítani, vagy forgalombahozni nem szabad.

A PIPERE ÉS MOSÓSZAPPAN LEGMAGASABB ÁRA

A közellátásügyi miniszter rendelete értelmében az egységes pipereszappan legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén darabonként 72 fillér.

Az egységes mosószappan fogyasztói ára 10 dkg-os darabokban darabonként 26 fillér, 20 dkg-os darabokban darabonként 52 fillér.

FELHÍVÁS!

Mégegyszer figyelmeztetjük összes gazdaköri tagjainkat, hogy a műtrágya nehéz beszerzése miatt őszi és tavaszi műtrágya szükségletüket úgy kálisóban mint pétisóban (nitrogén műtrágyák) most már igényeljük ki, mert aki igénylésével megkésik (igénylési határidő: április 20-a) annak igénylése nem lesz figyelembe vehető. Az igényléseket az igénylők névsorával, katasztrális holdszámával küldjék be Egyesületünkhöz.

A gyümölcstermelők a befőzési cukor sürgős engedélyezését kérik,

hogy a korai gyümölcsök eltevéséről is gondoskodhassanak

A gyümölcstermelés és értékesítés fejlődésével kapcsolatban évről-évre nagyobb fontossága van a befőttek, lekvárok, dzsemek és konzervgyümölcsök alakjában való konzerválásnak. Épen ezért a gyümölcstermelőket az elmúlt években külön befőzési cukorban részesítette a kormány, tekintettel az országos életben lévő cukorjegyrendszerre.

Idén a vidéki gazdák máris mozgalmat indítottak, hogy a befőzési cukorrendeleetet korábban jelentessék meg, mint más években, hogy már a korai gyümölcsöket, elsősorban az eprét, cseresznyét, meggyet, ribizlit és sárgabarackot tartósítani lehessen s erre a munkára idejében felkészülhessenek a termelők.

A vidéki gazdák arra is hivatkoznak, hogy számukra havonként és személyenként átlagban csak 32 deka cukor van megállapítva, a budapesti havonként 194 deka fejadaggal szemben, s így ők kizárólag a befőzési cukoradagot használhatják fel a gyümölcsök tartósításához.

A földművelésügyi kormányzat támogatta ezt a mozgalmat és fontosnak tartja, hogy azok a gazdák, akik kisiparszerűen foglalkoznak a gyümölcsök tartósításával, befőttek és lekvárok eltevésével, idejében megfelelő mennyiségű befőzési cukorhoz juthassanak. A közellátásnak is fontos érdeke, hogy a gyümölcstermelők termésük egy részét a téli hónapokra konzerválhassák.

BOSNYÁK JÓZSEF

könyvnyomdés
ZOMBOR
Csuhás Benő 3

izléses és modern
nyomatványokat
készen tartó nagy áron

Pontos kiszolgálás
TELEFON 213

Délkelet-Európa közlekedésének ütőere: a Duna

Délkelet-Európa gazdasági életének föl-építése el sem képzelhető a Duna nélkül: e hatalmas folyó a partján végigvonuló hat állam közlekedésében és általában egész kereskedelmi forgalmában óriási szerepet játszik. Jelentőségét csak növeli, hogy egész sor mesterséges víziúttal van egybekötve, másrészt pedig mesterséges víziutak segítségével más természetes vizekkel, mint pl. a Rajnával: ez utóbbival a Duna egyébként is számos tekintetben hasonlóságot mutat. A Rajna összeköti Középeurópa e legfontosabb víziútját Rotterdamban és Antwerpen kikötőivel; a két folyamaton át éppen úgy elérhető az Északi-tenger, mint a Fekete-tenger, s azon át a Földközi-tenger, amely utóbbi gazdasági sulya hajdan és ma egyaránt rendkívül jelentős.

A Duna, 2.317 kilométernyi hosszúságával Középeurópa legnagyobb folyója; környékén és mellékfolyói mentén Európa legkülönbözőbb jellegű mezőgazdasági tájai vonulnak végig. Ami a hajózást illeti, e tekintetben évente átlag 50 napot magas- és alacsony vízállás, 20 napot pedig jegesedés miatt nem használható a Duna: máris munkában vannak azonban a szabályozási munkálatok, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a hajózás kiesésének évi átlagát a lehető legkisebbre csökkentsék. Kisebb hajócskák már Ulm-nál is közlekednek rajta; a komolyabb egységes forgalma azonban Regensburgnál kezdődik, Budapestnél pedig már a

Duna-tengerjáró hajók is futnak, amelyek innen kiindulva főként a Földközi-tengeri és északafrikai kikötőket keresik fel. Kétségtelen, hogy a folyamtengerhajózás tekintetében a magyar hajózás megbecsülhetetlen értékű uttörő munkát végzett.

A Rajna-torkolatvidéki és a fekete-tengeri kikötők áruforgalmának lebonyolítása egyébként nem a Duna—Rajna víziút feladata; ezt a jövőben olcsóbb és erőteljesebb tengeri hajózással kell megoldani, a Dunára vár azonban az észak- és dél-európai államok áruforgalmának növelése, részint mezőgazdasági termelvényeknek, részint ipari cikkeknek és nyersanyagoknak fokozottabb mértékben való szállítása révén. Ettől eltekintve, már a szállítható terhek tömege és a szállítási költségek aránylag csekély volta miatt is arra kell törekedni, hogy a kereskedelmi forgalom lehetőleg nagyjából vízúton bonyolódjék le.

Utóbbi tekintetben szinte megszakítás nélküli, erőteljes munka folyik; a Duna mentén elterülő városok kikötőberendezései évről-évre fejlődnek, nagyobb befogadóképességűek lesznek, emellett a folyamaton közlekedő hajók száma és térfogata is szüntelenül nő, nem szólva arról, hogy maga a Duna is egyre jobban beleilleszkezhessen hatalmas feladatainak elvégzésébe, mert hiszen az állandó szabályozást és meder-karbantartást egyre biztonságosabbá és nagyobbarányúvá teszi a dunai hajózást. (TEK).

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

53

Basil vitte vissza őket autón az udvarházba és elfogadta a négy nap múlva ehétre szóló meghívást. Tizenegy óra elmúlt, mire egyedül maradt a fiatal házaspár, de Jack még visszament a könyvtárszobába, hogy dolgozzon.

Cicely nem akarta lebeszélni. Lámpát gyújtott, felment a régi írók közé és ismét teljes órát töltött a feljegyzések tanulmányozásával. Elhatározta, hogy másnap beszél Leghate doktorral.

XXXII. FEJEZET.

A rejtély nyitja

Julian Leghate doktornak különös szokásai voltak. Akár esett, akár havazott, minden nap pontosan féltizenegy órakor sétára indult, még pedig mindig egy irányban. Elgyalogolt az udvarházhoz tartozó földekig és onnan visszafordult. Sarkában mindig ott loholt hatalmas farkaskutyája. Olyan pontosan megtette ezt az utat minden nap, hogyha valakinek az órája nem jól járt a faluban, e szerint igazította meg.

Ezen a reggelen, amint befordult a fasorba, Cicelyt látta közeledni. A fiatalasszony egyedül volt. A doktor hűvösen és udvariasan emelte meg a kalapját és tovább akart menni, de Cicely megállította.

— Egy pillanatra kérem, doktor ur. Szeretnék kérdezni valamit, ha megengedi.

— Szívesen állok szolgálatára, kedves Mrs. Shirley — mondta a doktor és meghajolt. — Sajnos, alig találkoztunk, mióta első látogatásomat tettem az udvarháznál, mindössze kedves férje volt nálam egy izben néhány pillanatig. Rendkívül tehetséges és figyelemre méltó férfinak tartom.

Cicely meglepődött. Nem tudta, hogy Jack meglátogatta Leghate doktort. Sohasem beszélt erről.

— Jack odaát volt?... Mikor?... Miért?...

— Oh, egy részletkérdésben szeretett volna pontos magyarázatokat kapni. Néhány nappal azután volt nálam, hogy ön elutazott a nagybátyjával.

— Nekem is ilyenféle kérdésem van, doktor ur. Ugy hallottam, érdekelte egy időben az udvarház kincsének rejtélye. Engem is nagyon érdekel. Utána jártam a dolognak és azt hiszem, csak doktor ur veszi komolyan ezt a rejtélyt.

Ugy látszik, a hír igaz volt. Mihelyt Leghate doktor meghallotta, hogy miről van szó, különös rángás futott végig az arcán és a szem felvillant. Eddig nyugodt, hűvös modora egyszerre élénk lett.

— Oh! Maga is tanulmányozza a régi írókat? Rendkívül érdekes dolog. Tudom, hogy sok embernek hozott csalódást ez a probléma és eddig senkinek sem hozott szerencsét a kutatás.

— Ön tehát hisz benne? — kérdezte Cicely.

— Igen, én hiszem, hogy az öreg Ephraim kincse nem mese, hiszem, hogy még most is ott van, elrejtve valahol és hiszem azt is, hogy meg lehet találni. Mindig bántott, hogy Jack Shirley olyan lekicsinyléssel emlegeti ezt az utóvégre családi hagyományt. A magam részéről nagyon fogok örülni, ha napfényre kerül, akárki találja is meg. Mivel lehetek a segítségére, kedves Mrs. Shirley?

— Tanácsot kérek, kedves doktor. Ugy érzem, egyetlen pont hiányzik még és akkor a siker reményében kezdek meg a kutatást. Ugy látszik azonban, hogy nekem túl nehéz ez a rejtélyes föladat és egyedül nem tudom megoldani.

— Éppen ellenkezőleg — jegyezte meg Leghate doktor. — Az én felfogásom szerint a megoldás meglepően egyszerű lesz... Halljuk, mit fedezett fel mostanáig.

Cicely elmondta. A doktor elgondolkozva hallgatta végig.

— Minden rendben van — mondta aztán — de a végkövetkeztetés hibás. Beleesett abba a tévedésbe, amely eddig mindenkit tévútra vezetett. Uljünk le egy pillanatra és megmondom, hogyan képelem a dolgot én...

Leültek egy ledöntött fatörzsre az erdő szélén.

— Ephraim Shirley hajósemer volt — kezdte a doktor — aki ebben a foglalkozási ágban, tudtommal, egyedül a család tagjai között azóta. Éppen ezért bele kell képzelnünk magunkat a tengerészek kifejezőmódjába. A két megadott távolság nem két külön irányt jelent, hanem ellenkezőleg, megjelöl egy pontot, ahol két különböző irányú vonal találkozik. Ez a metszéspont lesz a kereset hely. Érti, amit mondom?

— Hogyne.

S P O R T

Játékvezetői vizsgák Obecsen

Az obecsei és újvidéki labdarugó játékvezető jelöltek részére április 10-én délután 5 órakor tartják meg az elméleti vizsgát az obecsei Római Katolikus Iparos Legényegylet helyiségében. A vizsgát Gálly András országos elnök és Selmeczi Alajos vidéki vezető vezetik le. A gyakorlati vizsga április 11-én vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődik a Bocskai pályán. Este a vendégek tiszteletére társas vacsora lesz a Legényegyletben. Az obecsei játékvezetői tanfolyamot Danis Lajos szövetségi játékvezető vezette.

Adai SC—Szenttamási Csaba 5:1 (4:0). Elsősztályu bajnoki mérkőzés, vezette Acsay.

BÁCSKERESZTUR

Apatini LE—Bácskereszturi LE 3:1 (0:1). Levente bajnoki mérkőzés, játékvezető Sós. Hábár az apatini csapat jobb és telmikasabb játékot mutatott mégis csak szerencsével nyerte meg a mérkőzést. A hazai csapat nagy fölényben volt.

ÓBECSE

Bocskai II.—Újvidéki Törökvis 4:3 (2:2). Kerületi I. o. bajnoki, vezette Banos (Ada). A Bocskaiból jók voltak Ularick, Novák, Varga és Balázs.

Pénteken délia

fogadunk hirdetést a »Délvidék« felszabadulási száma részére.

— Nos, mondok egy példát. Tegyük föl, hogy ezt a helyet akarnók ötven év múlva újra megtalálni, ahol most ez a kidőlt fatörzs fekszik, amelyen ülünk. A fatörzs azóta, persze, rég eltűnt. Mi azonban egészen pontosan szeretnők megjelölni ezt a helyet. Nézzé, amott látjuk a falu tornyát, vagy ezer yardnyira. Tegyük fel, hogy pontosan északra van tőlünk. És jobbra, a lombok közt, az udvarház fedele látszik. Mondjuk, hogy ez meg keletre van. Most, ha gondolalban vonalat húzunk a templomtornytól délre és az udvarháztól nyugatra, hol fog egymással találkozni ez a két vonal? Hol fogja metszeni egymást? Itt, ahol ülünk... Ugyebár, ez egyszerű?

Cicely elgondolkozott.

— Igen... az egyik vonal észak-déli irányban halad, a másik pedig nyugatkeleti irányban. A találkozási helyen van Ephraim kincse. Ez a rejtély megoldása... Helyes! Csak az a baj, hogy ezzel nem igen jutok előbbre. Éppen csak azt jelenti, hogy két kiindulópontot kell keresnem egy helyett. Egészen reménytelen a dolog.

— Dehogyan, dehogyan! — vigasztalta Leghate. — Az egész nagyon egyszerű és ügyes fogás, hogy az öreg Ephraim megtévessze unokaöccsét, aki nem volt tengerész. Látja most már, miért nem tudták megtalálni mostanáig a kincset?

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Különbejárati butorozott szobát keresek. Cimeket kérem a kiadóban leadni. a-3318-f

Cipészegéd állandó munkára azonnal felvétetik. Kolonits Győre cipész-mestermél. Zombor, Szentelekv Kornél u. 2. a-3319-f

3 hold föld, 3/4 kilométerre a vasútállomástól, szabadkézből eladó. Érdeklődni: Szt. László ut 5. a-3321-f

Jóházból való fiut (zomborit) tanoncnak felveszek. Ludwig Mihály fodrász. a-3323-f

Tíz nap előtt elvesztettem bevasárlási könyvecskémet. Kérem a becsületes megtalálót küldje erre a címre: Dorotics Marian. Bachrach szállás. Monostorszeg. a-3322-f

Nemesmilitcsen Knézi Károly. Petőfi utca 664 alatti vendéglője. inventárral, jégveremmel és teljes vendéglői felszereléssel eladó. a-3320-f

Thököly ut 29. szám alatt f. hó 11-én vasárnap délután 2 órakor különböző butorok és egyéb ingóságok önkéntes árverésen eladtnak. a-3317